

การพัฒนาสื่อดิจิทัลแบบมีส่วนร่วมภายใต้มาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย
การท่องเที่ยวโดยชุมชน บ้านห้วยแคน จังหวัดนครราชสีมา
Development of Digital Media Participatory based on SHA Community
Tourism BanHuayKhaen, Nakhon Ratchasima Province

อารีรัตน์ จอมโคกกรวด¹ จงกล จันท์เรือง²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาสื่อดิจิทัลการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมภายใต้มาตรฐาน SHA บ้านห้วยแคน ตำบลห้วยแคน อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา และ (2) ศึกษาประสิทธิผลสื่อดิจิทัลการท่องเที่ยว ซึ่งการดำเนินงานวิจัยนี้เป็นการดำเนินงานวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีการสอบถามกลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่บ้านห้วยแคน ตำบลห้วยแคน อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 49 ราย พบว่า แหล่งท่องเที่ยวบ้านห้วยแคนคือ ปราสาทบ้านห้วยแคนเป็นจุดศูนย์กลางการท่องเที่ยว แหล่งน้ำธรรมชาติ ป่าสมุนไพรร่ม ทุ่งนาและการเกษตรเนื่องจากทั้ง 4 แห่งท่องเที่ยวถูกกล่าวถึงโดยคนในพื้นที่ และผลสำรวจจากการลงพื้นที่พบว่า อาหารถิ่น คือ แกงส้มสายบัว ลาบทอด แกงไก่ใส่หอยกกล้วย ผลิตภัณฑ์ชุมชน คือ จักสาน ทอผ้า ปลูกฝักสวนครัวและเลี้ยงสัตว์ บริบทพื้นที่ชุมชนบ้านห้วยแคนมีความพร้อมสำหรับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน ในรูปแบบวิถีชีวิตชุมชน โดยพื้นที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่สามารถรับรองนักท่องเที่ยวที่ปราสาทห้วยแคนในรูปแบบไม่พักค้างแรม

ผลจากการสำรวจและการประเมินการพัฒนาสื่อดิจิทัลการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมภายใต้มาตรฐาน SHA กรณีศึกษา หมู่บ้านห้วยแคน ตำบลห้วยแคน อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ตามกรอบแนวคิดงานวิจัยผลการประเมินด้วยการลงพื้นที่สำรวจ พบว่า (1) บ้านห้วยแคนมีศักยภาพการท่องเที่ยวโดยชุมชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อดิจิทัล และ (2) ประสิทธิภาพการพัฒนาสื่อดิจิทัลมีค่าคะแนนความพึงพอใจต่อสื่อดิจิทัลในระดับมากด้วยเฉลี่ยเท่ากับ 4.2 (S.D เท่ากับ 0.75) นอกจากนี้ยังมีนักท่องเที่ยวสนใจท่องเที่ยวบ้านห้วยแคนหลังจากเห็นสื่อดิจิทัลผ่านดีท็อกแพลตฟอร์ม

คำสำคัญ: สื่อดิจิทัลเพื่อการท่องเที่ยว, การท่องเที่ยวโดยชุมชน, มาตรฐาน SHA

Abstract

The objectives of this research were: (1) to develop digital media for participatory tourism under the SHA standard: a case study of BanHuayKhaen, HuayKhaen Subdistrict, Huai

¹ นักศึกษาปริญญาโท คณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน อีเมล areerat.jj03@gmail.com

² อาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน อีเมล jj@sci.mut.ac.th

Thalang District, Nakhon Ratchasima Province and (2) Study of the effectiveness of digital tourism media. This research is a participatory action research operation. The sample group was questioned in BanHuayKhaen area, HuayKhaen subdistrict, Huai Thalang district at Nakhon Ratchasima Province of 49 cases found that BanHuayKhaen tourist attraction is HuayKhaen Castle as the center of tourism. Natural water resources, herbal forests, fields and agriculture. This is because all 4 attractions are mentioned by local people. Also, the survey results from field trips found that local food is kaeng som sai bua, larb tod, and chicken curry with banana stalks. In addition, community products are basketry, weaving, vegetable gardening and raising animals. HuayKhaen community context is ready for development as a tourist attraction by the community. Based on the community lifestyle, the area has facilities that can accommodate tourists at Prasat HuayKhaen in the form of not staying overnight.

The results of the survey and assessment of the development of digital media participatory tourism under the SHA standard, a case study of HuayKhaen Village, HuayKhaen Subdistrict, Huai Thalang District, Nakhon Ratchasima Province. According to the research conceptual framework and assessment by visiting the survey area, it was found that (1) HuayKhaen Village has tourism potential and community is engaged to develop digital media and (2) effectiveness is the satisfaction assessment of digital media is at a high level with a mean score of 4.2 (S.D. = 0.75). Moreover, tourists are interested to travel at HuayKhaen Village after they saw the digital media through TikTok Platform.

Keywords: Digital Media for Tourism, Community-Based Tourism, SHA Standards

ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

เนื่องจากปัญหาสุขภาพแวดล้อมและปัญหาของโลกเราตอนนี้ จะเห็นได้ว่าช่วงไม่กี่เดือนที่ผ่านมา โลกเราเริ่มเปลี่ยนไป ผู้คนนับแสนนับล้านได้ล้มหายตายจากด้วยโรคโควิด-19 ส่วนผู้ที่แข็งแรงดี อาจจะพบได้ว่าการใช้ชีวิตความเป็นอยู่ได้เปลี่ยนไปด้วย จากวิกฤตที่เกิดขึ้นหลายประเทศได้ทำการปิดเมืองหรือทำการล็อกดาวน์จากเมืองที่เต็มไปด้วยผู้คน ทางกาการประกาศปิดผับ บาร์ ร้านอาหาร และโรงละคร และสั่งให้ผู้คนอยู่แต่ในบ้าน ขณะที่สายการบินทั่วโลกหยุดให้บริการ การท่องเที่ยวในแต่ละประเทศได้มีการหยุด โรงงานได้ทำการปลดพนักงานบางส่วนออกเพราะไม่สามารถส่งออกของได้ ทำให้มีผลกระทบต่อทุกภาคส่วนและเศรษฐกิจของโลก มาตรการที่กล่าวมา ล้วนแต่มีเป้าหมายเพื่อลดการแพร่กระจายเชื้อไวรัส เพื่อหวังลดจำนวนผู้ติดเชื้อและเสียชีวิต ปัจจุบันวิกฤตโรคระบาดส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตทั่วโลกแล้วถึง 183,470 คน และติดเชื้ออีกเกือบ 2.63 ล้านราย ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมอย่างรวดเร็ว แต่เราไม่ควรมองว่านี่คือวิธีที่ทำให้ปัญหาสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นเช่นกัน และนี่ไม่ใช่วิธีการที่มีความยั่งยืนเพื่อให้การปล่อยก๊าซคาร์บอนลดลง เพราะท้ายที่สุดแล้ว การระบาดก็จะค่อยๆ ลดลง ผู้คนก็จะต้องออกมาใช้

ชีวิตตามปกติเช่นเดิม และนั่นก็อาจทำให้การปล่อยก๊าซคาร์บอนและมลพิษ กลับเข้าสู่สภาพเดิม (กระทรวงสาธารณสุข , 2563) อย่างไรก็ตาม จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ส่งผลให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศเพื่อลดความเสี่ยงและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไวรัส COVID-19 และยกระดับมาตรฐานสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวของไทย

ปราสาทห้วยแคนได้รับการบูรณะจากกรมศิลปากรแล้วเพียงแห่งเดียวใน 9 แห่ง มีรูปแบบตามผังของธรรมศาลาโดยสมบูรณ์ เสากรอบประตู และหินทรายที่ใช้ในการสร้างเรือนปราสาทก็ยังพบอยู่บวกลุ่มยอดปราสาทก็มี แสดงว่าปราสาทห้วยแคนนี้สร้างเสร็จสมบูรณ์แต่พังถล่มลงมาในภายหลัง เป็นที่น่าสังเกตว่าภายในมุขยื่นของปราสาทตรงพื้นมีร่องรอยการวางรางน้ำและฐานรูปเคารพ ไม่น่าเชื่อว่าทำขึ้นเพื่อประดิษฐานรูปอะไรหรือใช้ประโยชน์อะไรกันแน่ เพราะปกติในธรรมศาลาที่อื่นๆ จะไม่มีร่องรอยของรางน้ำเช่นที่ปราสาทห้วยแคนนี้ (อายุธรรมขอมเขตอีสานใต้-กัมพูชา, 2564)

เนื่องด้วยหมู่บ้านห้วยแคน อำเภอห้วยแถลง เป็นสถานที่ท่องเที่ยวอยู่แล้วขึ้นชื่อเรื่องปราสาทห้วยแคน ซึ่งตั้งอยู่ตำบลห้วยแคน อาชีพหลัก ทำนา อาชีพเสริม ปลูกผักสวนครัว เลี้ยงสัตว์ ทอผ้า จักสาน ต่อมาได้เกิดเหตุการณ์วิกฤตโรคระบาดโควิด-19 เกิดขึ้นทำให้ผู้คนและนักท่องเที่ยวไม่กล้าที่จะท่องเที่ยวผู้คนไม่ออกจากบ้าน ทำให้เกิดการขาดรายได้ในชุมชน ซึ่งในชุมชนห้วยแคนมีทั้งของดี สินค้าท้องถิ่น และสถานที่ท่องเที่ยววิว บ่อน้ำ ทุ่งนา ธรรมชาติอีกด้วย ด้วยเหตุที่ชุมชนห้วยแคนมีแต่ผู้สูงอายุจึงไม่สามารถกระจายข่าวสารไปได้ทั่วถึงทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพียงแคร์นักท่องเที่ยวผ่านไปผ่านมาเท่านั้น ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลว่าจะนำหมู่บ้านห้วยแคน อำเภอห้วยแถลง ร่วมเข้าโครงการที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) กระทรวงการท่องเที่ยวฯ กระทรวงสาธารณสุข หอการค้าไทย และผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย จึงได้ร่วมกันทำโครงการแนวทางการความปลอดภัยด้านสุขอนามัย Amazing Thailand Safety & Health Administration (SHA) เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของมาตรการควบคุมโรค จะทำให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและนักท่องเที่ยวต่างประเทศได้รับประสบการณ์ที่ดี มีความมั่นใจในความปลอดภัยด้านสุขอนามัยของสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยนำมาตรการความปลอดภัยด้านสาธารณสุขมาผนวกกับมาตรฐานการให้บริการที่มีคุณภาพ ทั้งนี้ก็วิจัยโดยมีแนวทางการถ่ายทอดเรื่องราวที่น่าสนใจ เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของชุมชน โดยการสร้างเรื่องราวการนำเที่ยวหรือการท่องเที่ยว การนำผลิตภัณฑ์หรือสถานที่ท่องเที่ยวและบ่อน้ำ ในหมู่บ้านมาเข้ากับยุคปัจจุบัน การนำ QR CODE เพื่อสแกนสินค้าหรือสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชน จะเกิดผลลัพธ์ โดยมีข้อมูล รูปภาพ และวิดีโอ นักท่องเที่ยวสามารถสแกนอยู่ที่ใดก็ได้ และเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนโดยทั่วถึง เพื่อเช็กก่อนการมาเที่ยว เพื่อสะดวกต่อคนในชุมชนและนักท่องเที่ยว ในหมู่บ้านห้วยแคน จะมีการทำตามมาตรการโครงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยจะมีการวัดไข้หรืออุณหภูมิร่างกาย มีผลิตภัณฑ์เช็ดล้างทำความสะอาดและที่ขาดไม่ได้คือสวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งก่อนเข้าชุมชน เพื่อความปลอดภัยแก่ทุกท่าน การท่องเที่ยวจะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าคนในชุมชนและนักท่องเที่ยวไม่ร่วมมือกัน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2564)

เพื่อการพัฒนาสื่อดิจิทัลการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมภายใต้มาตรฐาน SHA กรณีศึกษา หมู่บ้านห้วยแคน ตำบลห้วยแคน อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา เป็นการร่วมมือกันระหว่างชุมชนและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

เพื่อกระจายข่าวสารการท่องเที่ยวยุคใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างความมั่นใจ ความปลอดภัยด้านสุขอนามัยของสินค้าและบริการการท่องเที่ยวกับมาตรการ SHA รวมไปถึงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยให้เกิดประโยชน์และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและเป็นประโยชน์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. พัฒนาสื่อดิจิทัลแบบมีส่วนร่วมภายใต้มาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัยการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านห้วยแคน จังหวัดนครราชสีมา
2. ศึกษาประสิทธิผลการพัฒนาสื่อดิจิทัลแบบมีส่วนร่วมภายใต้มาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัยการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านห้วยแคน จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ประกอบด้วย 2 ส่วนการดำเนินงาน คือ (1) การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลบริบทของชุมชนแบบมีส่วนร่วม และ (2) การพัฒนาสื่อดิจิทัลเพื่อการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม โดยรายละเอียดการดำเนินงานวิจัยในแต่ละส่วนการทำงานมีดังนี้

- (1) ส่วนงานการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลบริบทของชุมชนแบบมีส่วนร่วม

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานวิจัยของ จงกล จันท์เรือง และ คณะ (2560, 2562) และการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลบริบทชุมชน ประกอบด้วย ประวัติความเป็นมา ชุมชน (ทุนมนุษย์ ทุนสังคม ทุนกายภาพ ทุนธรรมชาติ ทุนการเงิน) อัตลักษณ์ของชุมชน ผู้นำชุมชน การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนแบบมีส่วนร่วม การดำเนินงานใช้กระบวนการจัดเก็บข้อมูลแบบ Snowball Sampling Technique : การเรียนรู้และเข้าถึงชุมชนด้วยการอ้างอิงต่อเนืองปากต่อปากในวิจัยแบบ PAR (วีรัตน์ คำศรีจันทร์, 2013)

- (2) ส่วนงานการพัฒนาสื่อดิจิทัลแบบมีส่วนร่วมภายใต้มาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัยการท่องเที่ยวโดยชุมชน บ้านห้วยแคน จังหวัดนครราชสีมา

การออกแบบและพัฒนาสื่อดิจิทัลเพื่อการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม ดำเนินการภายใต้การบูรณาการข้อมูลบริบทของชุมชนและแนวทางการปฏิบัติตามมาตรฐาน SHA โดยมีการอบรมให้ความรู้กับชุมชนเกี่ยวกับมาตรฐาน SHA รวมถึงมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการท่องเที่ยวโดยชุมชนตามมาตรฐาน SHA ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้ข้อมูลบริบทของชุมชนบ้านห้วยแคนเป็นข้อมูลพื้นฐานในการให้ความรู้กับชุมชนประกอบกับข้อมูลชุมชนที่มีการดำเนินกิจกรรมในรูปแบบการท่องเที่ยวโดยชุมชน

- (3) ส่วนงานการประเมินประสิทธิผลการพัฒนาสื่อดิจิทัลแบบมีส่วนร่วมภายใต้มาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัยการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านห้วยแคน จังหวัดนครราชสีมา

การประเมินประสิทธิผลการพัฒนาสื่อดิจิทัลแบบมีส่วนร่วมภายใต้มาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัยการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านห้วยแคน จังหวัดนครราชสีมา ใช้การมีส่วนร่วมของชุมชนความพึงพอใจของชุมชน รายได้ของชุมชนที่เกิดจากการท่องเที่ยว ความสนใจและความต้องการเดินทางท่องเที่ยวบ้านห้วยแคนของ

นักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว โดยงานวิจัยนี้มีการนิยามความหมายของประสิทธิผลการพัฒนาสื่อดิจิทัลแบบมีส่วนร่วมภายใต้มาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัยการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านห้วยแคน จังหวัดนครราชสีมา ดังนี้ต่อไป

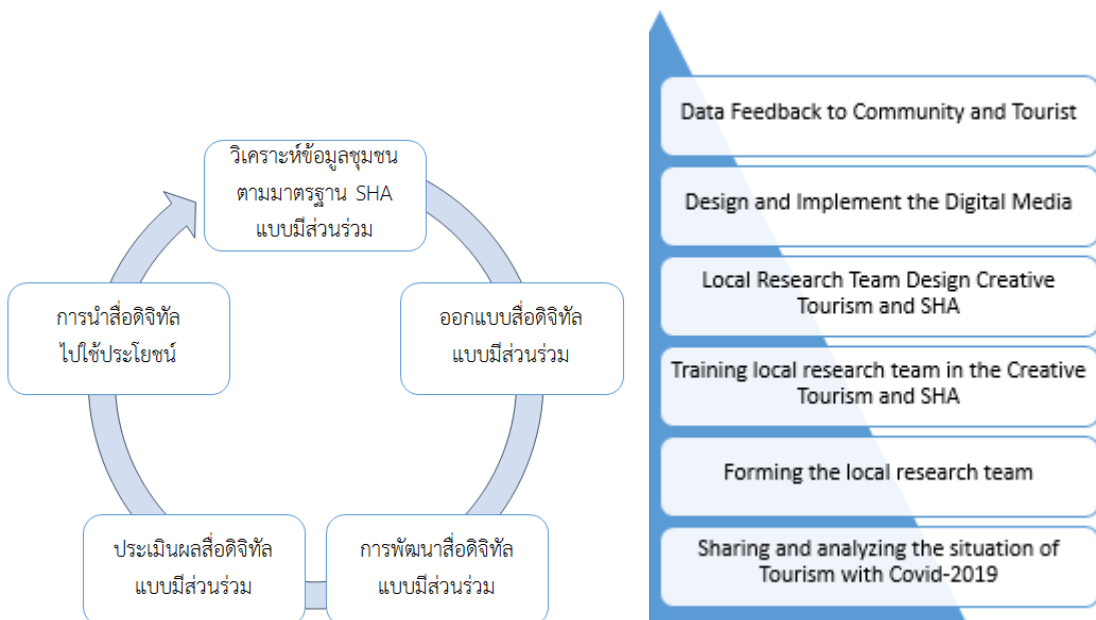
ประสิทธิผลการพัฒนาสื่อดิจิทัลแบบมีส่วนร่วมภายใต้มาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัยการท่องเที่ยวโดยชุมชน บ้านห้วยแคน จังหวัดนครราชสีมา หมายถึง ผลที่เกิดจากกระบวนการการพัฒนาสื่อดิจิทัลแบบมีส่วนร่วม ซึ่งประกอบด้วยข้อมูล 3 ด้าน คือ (1) ด้านรายได้จากการท่องเที่ยวของชุมชน (2) ด้านการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของชุมชน (3) ด้านความสนใจและความต้องการท่องเที่ยว ณ บ้านห้วยแคน จังหวัดนครราชสีมา (นิยามศัพท์ของประสิทธิผลการพัฒนาสื่อดิจิทัลแบบมีส่วนร่วมภายใต้มาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัยการท่องเที่ยวโดยชุมชน บ้านห้วยแคน จังหวัดนครราชสีมา ประยุกต์มาจากงานวิจัยของ กาญจนา สมพิน, พรพิมล สงกระสันต์ และกรรทอง จุลรัชนีกร ปี พ.ศ. 2561 และ สมศักดิ์ ศิริลาภอนันต์ ปี พ.ศ. 2020)

เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) มีการดำเนินการศึกษาบริบทชุมชนด้านการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม 5 ด้าน คือ (1) ประวัติความเป็นมา (2) ทุนชุมชน (3) อัตลักษณ์ของชุมชน (4) ผู้นำชุมชน และ (5) การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนแบบมีส่วนร่วม ร่วมกับการศึกษามาตรฐานความปลอดภัยและสุขอนามัย 8 ด้าน คือ (1) การจัดการตนเอง (2) มีการคัดกรอง (3) การเว้นระยะห่าง (4) การจัดการขยะ (5) การจัดเตรียมสถานที่ (6) การเตรียมอุปกรณ์ (7) อาหาร และ (8) แนวทางรองรับกรณีฉุกเฉิน (ที่มา: <https://www.thailandsha.com>) เพื่อใช้ข้อมูลทั้งสองส่วนมาเป็นพื้นฐานในการสร้างแบบสำรวจและแบบประเมินผู้เชี่ยวชาญ ตามโมเดลการพัฒนารูปแบบการสื่อสารการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม บ้านห้วยแคน ตำบลห้วยแคน อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา หลังจากนั้นข้อมูลการสำรวจภาคสนามและผลการประเมินจะถูกนำมาใช้เป็นข้อมูลสำหรับสรุปศักยภาพตามโมเดลการพัฒนารูปแบบการสื่อสารการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม บ้านห้วยแคน ตำบลห้วยแคน อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมากรอบแนวคิดงานวิจัยสามารถนำมาเขียนเป็นแผนภาพดังแสดงในภาพที่ 1 และ ภาพที่ 2

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย
(ประยุกต์จาก: รสิกา อังกูร, วิทยารท ท่อแก้ว และ สุภาภรณ์ ศรีดี, 2562)

ภาพที่ 2 รูปแบบการสื่อสารการท่องเที่ยวดิจิทัลแบบมีส่วนร่วมและขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยแบบมีส่วนร่วม
(ประยุกต์จาก: สุพิมล ขอพล, จินตวีร์พร แป้นแก้ว, ธณัชนันรี สโรบล และ สมพร สิทธิสงคราม, 2557)

จากภาพที่ 2 แสดงถึงรูปแบบการสื่อสารการท่องเที่ยวดิจิทัลแบบมีส่วนร่วมและขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยแบบมีส่วนร่วม ซึ่งดำเนินการศึกษารวบรวมข้อมูลชุมชนพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว ณ บ้านห้วยแคน ตำบลห้วยแคน อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา เน้นการศึกษาหาข้อมูลเชิงพื้นที่ภาคสนามและทำการอบรมเชิงปฏิบัติการร่วมกับชุมชนแบบมีส่วนร่วม โดยมีการดำเนินงานประกอบด้วยขั้นตอนการทำงาน 5 ขั้นตอน (1) วิเคราะห์ข้อมูลชุมชนตามมาตรฐาน SHA แบบมีส่วนร่วม โดยมีแบ่งงานเป็นทีมเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ชุมชนตามมาตรฐาน SHA (2) ออกแบบการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ : Training Local Research Team in the Creative Tourism and SHA (3) การพัฒนาการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม : Design and Implement the Digital Media (4) ประเมินผลเก็บข้อมูลย้อนกลับของชุมชนและนักท่องเที่ยวการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม : Data Feedback to Community and Tourist และ (5) การนำผลลัพธ์การทำงานไปใช้ประโยชน์

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัย

1. เครื่องมือวิจัย
  - 1.1 แบบสำรวจ (Survey Form)
  - 1.2 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Action Research: PAR)
  - 1.3 แบบสอบถามความพึงพอใจ
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล
  - 2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิดำเนินการด้วยการลงพื้นที่เพื่อสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือแบบสำรวจ ลงพื้นที่สำรวจข้อมูลจากกลุ่มผู้นำชุมชน และกลุ่มชาวบ้าน รวมถึงกลุ่มอาชีพ และหน่วยงานรัฐที่เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาอาชีพของชุมชน รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 49 ราย (การคัดเลือกประชากรกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย) ข้อมูลดังกล่าวสามารถนำมาเขียนในรูปแบบของตารางได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง

ประเภทกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (ราย)
กลุ่มสำนักงานพัฒนาชุมชนตำบลห้วยแคน	3
กลุ่มผู้นำชุมชนบ้านห้วยแคน	5
กลุ่มจักสาน	3
กลุ่มอาหาร/กลุ่มแม่บ้าน	5
กลุ่มเกษตรกร	3
กลุ่มชาวบ้านทั่วไป	30
รวม	49

2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาจากงานวิจัย เอกสาร ทฤษฎี แนวคิดที่เกี่ยวข้อง โดยงานวิจัยนี้มีการศึกษาเอกสารงานวิจัยของ จงกล จันทร์เรือง และคณะ (2560, 2562) ซึ่งข้อมูลถูกนำมาแปลงให้อยู่ในรูปของเว็บแอปพลิเคชัน (<https://phimai-angkorwat.com>) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของชุมชนบ้านห้วยแคน อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา จากงานวิจัยและรายงานโครงการชุมชน OTOP นวัตกรรมิ จากสำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ชุมชนบ้านห้วยแคนมีศักยภาพและมีความพร้อมในการพัฒนาเป็นชุมชนท่องเที่ยว ทั้งที่เป็น (1) ทุนมนุษย์ ได้แก่ นักปราชญ์ชุมชน (2) ทุนกายภาพ เช่น ปราสาทห้วยแคน ธรรมศาลา สมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ (3) ทุนธรรมชาติ ลำห้วย (4) ทุนสังคม ได้แก่ กลุ่มทอผ้า กลุ่มจักรสาน กลุ่มอาหาร และ (5) ทุนการเงิน ได้แก่ เงินสะสมที่เกิดจากรายได้ทางการท่องเที่ยว ศักยภาพและความพร้อมดังที่กล่าวมานั้น สามารถนำเสนอภาพตัวอย่างในภาพที่ 3

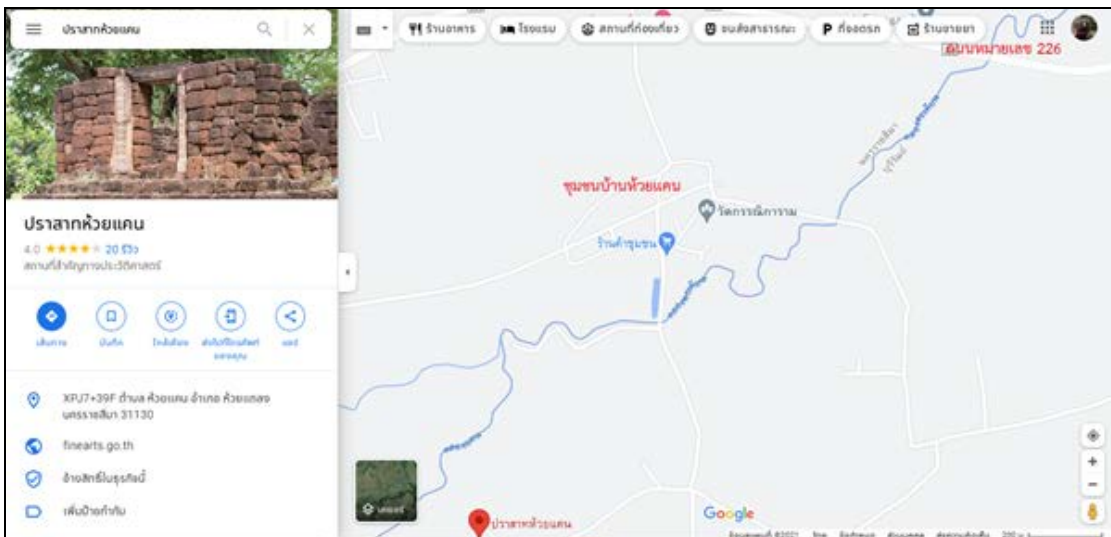
ภาพที่ 3 ตัวอย่างศักยภาพการพัฒนาเป็นชุมชนท่องเที่ยวบ้านห้วยแคน อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา
(ที่มา: <https://phimai-angkorwat.com>)

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

หมู่บ้านห้วยแคน ตำบลห้วยแคน อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา เป็นอำเภอที่เชื่อมต่อระหว่างจังหวัดนครราชสีมากับจังหวัดบุรีรัมย์ บนถนน หมายเลข 226 ดังนั้นบ้านห้วยแคน อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา จึงเปรียบเสมือนทางผ่านสำหรับการเดินทางไปยังจังหวัดนครราชสีมา หรือการเดินทางไปยังจังหวัดบุรีรัมย์ ตัวอย่างขอบเขตพื้นที่ตั้งของเขตพื้นที่ศึกษาดังแสดงในภาพที่ 4

ภาพที่ 4 ขอบเขตพื้นที่ศึกษา บ้านห้วยแคน ตำบลห้วยแคน อ.ห้วยแถลง จ.นครราชสีมา
(ที่มา: <https://www.google.co.th/maps.com> เข้าถึงเมื่อ: 1 กันยายน 2564)

3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

3.2.1 งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยประเภทการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) โดย กลุ่มผู้นำชุมชนและตัวแทนชุมชนบ้านห้วยแคน ตำบลห้วยแคน อ.ห้วยแถลง จ.นครราชสีมา มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ประกอบด้วย (1) สสำรวจข้อมูลบริบทชุมชน

3.2.2 มาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (SHA: Amazing Thailand Safety and Health Administration) ประกอบด้วยเนื้อหา 8 ด้าน คือ (1) การจัดการตนเอง, (2) ตรวจคัดกรอง, (3) การเว้นระยะห่าง, (4) จัดการขยะ, (5) จัดเตรียมสถานที่, (6) จัดเตรียมอุปกรณ์, (7) อาหาร และ (8) กรณีฉุกเฉิน

3.2.3 บริบทชุมชน ประกอบด้วย ข้อมูลทุนชุมชนบ้านห้วยแคน 5 ประเภท คือ ทุนมนุษย์ (ปราชญ์ชุมชน ผู้นำชุมชน) ทุนสังคม (ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ) ทุนกายภาพ (วัด: วัดกรรมนิการาม โบราณสถาน: ปราสาทห้วยแคน) ทุนธรรมชาติ (ป่าชุมชน, แหล่งน้ำ: คลองตะเคียน) ทุนการเงิน

3.2.4 ประสิทธิผล คือ การยอมรับสื่อดิจิทัลของชุมชนบ้านห้วยแคน และผลการนำสื่อดิจิทัลไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบของการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชน

3.3 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

หมู่บ้านห้วยแคน อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย จำนวนประชากร 590 คน เป็น ชาย 313 คน หญิง 277 คน และจำนวนครัวเรือน 152 ครัวเรือน ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างสำหรับการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้ มีจำนวน 49 ราย ซึ่งดำเนินการโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบสโนว์บอล (Snowball)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research-PAR) ซึ่งชุมชนมีความต้องการพัฒนาตนเองไปสู่การเป็นชุมชนท่องเที่ยว ดังนั้นการวิเคราะห์ผลใช้การดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ จึงนำมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ของ (เต็มศักดิ์ สุทธิบุญ, 2552) มาใช้ในการกำหนดสัญลักษณ์ หรือให้ความหมายระดับมาตร ดังนี้

ระดับ	ความหมาย
4.50 - 5.00	= มากที่สุด คือ ฟังพอใจในระดับ มากที่สุด
3.50 - 4.49	= มาก คือ ฟังพอใจในระดับ มาก
2.50 - 3.49	= ปานกลาง คือ ฟังพอใจในระดับ ปานกลาง
1.50 - 2.49	= น้อย คือ มีฟังพอใจในระดับ น้อย
1.00 - 1.49	= น้อยที่สุด คือ ฟังพอใจในระดับ น้อยที่สุด

การแปลผลวิจัยด้วยมาตราประมาณค่าด้วย Rating Scale ระหว่าง 0-5 เพื่อให้สามารถแปลผลการวิจัยสำหรับวัดระดับความพึงพอใจของชุมชนต่อการออกแบบเรื่องราวเพื่อการประชาสัมพันธ์และเป็นสื่อทางการตลาดของชุมชนต่อไป

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยของ จงกล จันทร์เรือง และ คณะ (2560; 2562:) และศึกษาข้อมูลจากเว็บไซต์ <https://phimai-angkorwat.com> ส่วนของข้อมูลบ้านห้วยแคน อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ร่วมกับการสำรวจพื้นที่ด้วยแบบสำรวจและการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในเขตพื้นที่อำเภอห้วยแถลง จำนวน 49 ราย ผลการดำเนินงานวิจัยสามารถนำมาเขียนเป็นตามวัตถุประสงค์งานวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ผลการวิเคราะห์บริบทชุมชนตามมาตรฐาน SHA แบบมีส่วนร่วม

บริบทชุมชนด้านการท่องเที่ยวภายใต้มาตรฐาน SHA แบบมีส่วนร่วม หมู่บ้านห้วยแคน ตำบลห้วยแคน อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้และการทำกิจกรรมที่น่าสนใจ ประกอบไปด้วย กิจกรรมเรียนรู้การทอผ้าไหม การจักสาน ที่ถูกสืบทอดจากภูมิปัญญารุ่นสู่รุ่น ซึ่งมีวัตถุดิบที่หาได้จากธรรมชาติ อีกทั้งยังมีแหล่งอารยธรรมขอม คือ ปราสาทห้วยแคน ที่เป็นร่องรอยอารยธรรมโบราณ คู่บ้านคูเมือง ดังนั้น บ้านห้วยแคนสามารถดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีชุมชนผสมผสานกับการท่องเที่ยวธรรมชาติหรือวัฒนธรรมร่วมกับสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้แก่นักท่องเที่ยวโดยมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้แก่คนในพื้นที่และคนนอกพื้นที่

อย่างไรก็ตามด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-2019 การดำเนินงานวิจัยนี้ มีการวิเคราะห์ข้อมูลบริบทชุมชนตามมาตรฐาน SHA แบบมีส่วนร่วม และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชน ดังแสดงภาพกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และวิเคราะห์ข้อมูลบริบทชุมชน ดังแสดงในภาพที่ 5 ผลการดำเนินงานพบว่า

ภาพที่ 5 กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และวิเคราะห์ข้อมูลบริบทชุมชนตามมาตรฐาน SHA แบบมีส่วนร่วม

จากการอบรมสร้างความเข้าใจให้ชุมชนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวบ้านห้วยแคนและสร้างความเข้าใจให้ชุมชนเกี่ยวกับ SHA ได้ยกตัวอย่างกรณีศึกษาหมู่บ้าน ไทลื้อ ลวงเมืองเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นตัวอย่างของทางภาคเหนือ ที่ชุมชนไทลื้อ ได้เข้าร่วมโครงการปลอดภัยและสุขอนามัย (SHA) ได้ยกตัวอย่างทั้ง 8 ด้าน ชาวบ้านในชุมชนเกิดความตระหนัก และเกิดความเข้าใจเป็นอย่างดีพร้อมทั้งเกิดความรู้ใหม่อีกด้วย ผลลัพธ์ที่ได้จากการอบรมครั้งนี้คือการออกแบบมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัยการท่องเที่ยวของหมู่บ้านห้วยแคน โดยแบ่งออกเป็น 8 กลุ่ม 8 ด้าน ปรึกษาและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ผลผลิตที่ได้คือ ถุง Gift Set ในถุงประกอบไปด้วย เจลล้างมือ ถุงซิปล็อค น้ำเปล่าขวดเล็ก และหน้ากากอนามัย เพื่อสร้างความรับผิดชอบต่อนักท่องเที่ยวโดยนำขยะกลับไปทิ้งที่บ้านของตนเอง แสดงดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และวิเคราะห์ข้อมูลบริบทชุมชนตามมาตรฐาน SHA แบบมีส่วนร่วม

2) ผลการออกแบบสื่อดิจิทัลแบบมีส่วนร่วม

เรื่องราวที่ได้จากชุมชนบ้านห้วยแคน สกัดเนื้อหาแตกประเด็นออกมาเป็นสตอรี่เรื่องราวชุมชน โดยนำมาเล่าประวัติความเป็นมาหมู่บ้าน ชุมชน อัตลักษณ์ของชุมชน ผู้นำชุมชน และการพัฒนามาตรการความปลอดภัยและสุขอนามัย (SHA) ของชุมชนบ้านห้วยแคน ซึ่งเรื่องราวทั้งหมดจะถูกเชื่อมโยงกันตั้งแต่บริบทชุมชน ความปลอดภัยและ

การประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมา
 ครั้งที่ 9 ประจำปี พ.ศ.2565
หัวข้อ : งานวิจัยทางสุขภาพและการบริการ เพื่อพัฒนาชุมชนเชิงพื้นที่

NMCCON 2022

14 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 เข้าร่วมประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานแบบ Online

สุขอนามัย (SHA) ผสมผสานกันจนเป็นการออกแบบเรื่องราวสตอรี่ (Storyboard) บ้านห้วยแคน นำมาสร้างได้ดังภาพที่ 7

ลำดับ	Storyboard	รายละเอียด	
		ภาพเคลื่อนไหว	คำบรรยาย
1.	 <p>Location : Insert video ปราสาทห้วยแคน</p>	ขนาดภาพ MC เวลา : 6 วินาที	บรรยาย : "ท้องถิ่นมีความรับผิดชอบเพื่อความปลอดภัยกับชุมชน" หมู่บ้านห้วยแคน อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมาจุดเด่นคือปราสาทห้วยแคนที่ตั้งอยู่กลางบ้านขนาดใหญ่ เป็นธรรมศาลา 1 ใน 121 แห่งที่พระเจ้าชัยวรมันที่ 7
2.		ขนาดภาพ Extreme Long (ELC) เวลา : 6 วินาที	บรรยาย : ส่วนใหญ่มีอาชีพทำไร่ ทำนา เป็นชาวเกษตรกร

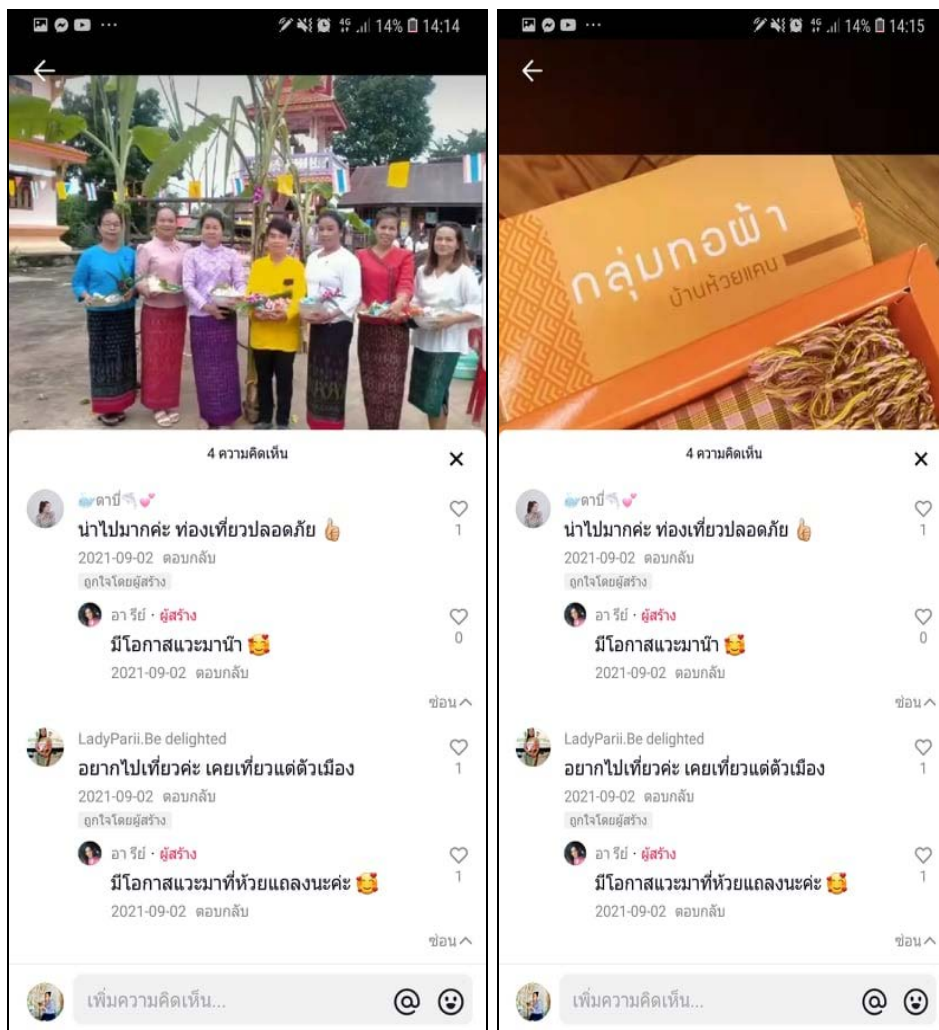
ภาพที่ 7 ตัวอย่างการออกแบบ Storyboard หมู่บ้านห้วยแคนแบบมีส่วนร่วม

จากภาพที่ 7 แสดงส่วนหนึ่งของการร่วมกันออกแบบ Storyboard เพื่อการพัฒนาสื่อดิจิทัลเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนของหมู่บ้านห้วยแคนแบบมีส่วนร่วม เรื่องราวของสื่อดิจิทัลเน้นการนำเสนอตามมาตรฐาน SHA 8 ด้าน คือ (1) การจัดการตนเอง, (2) ตรวจจับครอง, (3) การเว้นระยะห่าง, (4) จัดการขยะ, (5) จัดเตรียมสถานที่, (6) จัดเตรียมอุปกรณ์, (7) อาหาร และ (8) กรณีฉุกเฉิน โดยทั้ง 8 ด้านมีการผสมผสานเอกลักษณ์-อัตลักษณ์ของชุมชนบ้านห้วยแคน เช่น การจัดการขยะ เน้นการจัดการขยะที่เป็นส่วนงานการดูแลเกี่ยวกับสุขอนามัยของชุมชน ซึ่งชุมชนมีการร่วมมือร่วมใจกันทำความสะอาดชุมชนในวันที่ 5 ของทุกเดือน ส่วนการนำเสนอเกี่ยวกับอาหาร เน้นด้านสุขอนามัยก่อน-ระหว่าง-หลังการทำอาหารที่เป็นอาหารประจำถิ่น อาหารที่มีส่วนผสมในรูปแบบของสมุนไพรประจำถิ่น สามารถหารับประทานได้ง่าย มีประโยชน์ สำหรับนักท่องเที่ยวหรือประชากรของชุมชนบ้านห้วยแคน โดยเน้นด้านสุขอนามัย การลดขยะพลาสติก หันมาใช้วัสดุเหลือใช้หรือวัสดุธรรมชาติของชุมชน รวมถึงมีการคัดกรองและการจัดเตรียมอุปกรณ์ที่สะอาดถูกหลักอนามัย เป็นต้น

3) ผลการพัฒนาสื่อดิจิทัลแบบมีส่วนร่วม

ผลการดำเนินงานออกแบบและพัฒนาสื่อดิจิทัลบ้านห้วยแคน เมื่อนำสื่อไปประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ ในแพลตฟอร์ม TikTok พบว่า มีผู้ให้ความสนใจอยากเดินทางไปที่วิ.ณ บ้านห้วยแคน มีการสนใจและสอบถามข้อมูลเข้ามาในช่องทางการสื่อสารออนไลน์ ตัวอย่างดังแสดงในภาพที่ 8

ภาพที่ 8 ตัวอย่างการแสดงความคิดเห็นเมื่อมีการเข้ามาชมคลิปในสื่อออนไลน์ของ TikTok

4) การประเมินผลการพัฒนาสื่อดิจิทัลแบบมีส่วนร่วม

สรุปผลจากตารางกระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม มีทั้งหมด 8 ประเด็น ระหว่างการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ สสำรวจลงพื้นที่ สรุปผลและการประเมิน ทุกขั้นตอนจะมีการทำงานร่วมกันแบบมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น

ระหว่างนักวิจัยและชุมชนบ้านห้วยแคน ประกอบไปด้วย ผู้ใหญ่บ้าน, ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน, ผู้นำชุมชนและชาวบ้าน จึงทำให้ผลรับออกมาเป็นที่น่าประทับใจ แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตารางกระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ค่า S.D	แปลผล
1. สร้างความเข้าใจให้ชุมชนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวบ้านห้วยแคนผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการ	4.00	0.63	พึงพอใจระดับมาก
2. สร้างความเข้าใจให้ชุมชนเกี่ยวกับ SHA กับการท่องเที่ยวบ้านห้วยแคนผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการ	4.00	0.89	พึงพอใจระดับมาก
3. สร้างการตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวชุมชนปลอดภัยมาตรฐาน SHA การอบรมเชิงปฏิบัติการ	4.20	0.75	พึงพอใจระดับมาก
4. สร้างการวิเคราะห์ข้อมูลชุมชนตามมาตรฐาน SHA แบบมีส่วนร่วม	4.40	0.49	พึงพอใจระดับมาก
5. สร้างการมีส่วนร่วมสำหรับการออกแบบสื่อเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว	4.00	0.89	พึงพอใจระดับมาก
6. สร้างการมีส่วนร่วมสำหรับการประเมินผลการสื่อสารการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม	4.20	0.75	พึงพอใจระดับมาก
7. สร้างการมีส่วนร่วมสำหรับการประเมินผลการสื่อสารการท่องเที่ยว	4.20	0.75	พึงพอใจระดับมาก
8. สื่อดิจิทัลเพื่อการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมตามมาตรฐาน SHA สามารถนำไปใช้ประโยชน์เชิงสร้างสรรค์	4.20	0.49	พึงพอใจระดับมาก

สรุปผลจากตารางประเด็นด้านเนื้อหา SHA เนื่องจากมีการสำรวจและลงพื้นที่ หมู่บ้านห้วยแคน ตำบลห้วยแคน อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา พบว่าเดิมเป็นสถานที่ท่องเที่ยว แต่ไม่เป็นที่รู้จัก เนื่องด้วยปัจจุบันได้เกิดโรคระบาดโควิด 19 จึงจำเป็นต้องเข้าร่วมโครงการ SHA เพื่อที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบตามขั้นตอนให้ถูกต้องตามสุขลักษณะและมีความปลอดภัยทั้งชุมชนและนักท่องเที่ยว มีทั้งหมด 8 ด้าน จึงเกิดการระดมความคิดร่วมกันระหว่างนักวิจัยและชุมชน ก่อให้เกิดมาตรการ SHA ชุมชนบ้านห้วยแคน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์และสามารถเป็นต้นแบบให้ชุมชนอื่นๆ ได้ แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ตารางประเด็นด้านเนื้อหา SHA

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ค่า S.D	แปลผล
1. การดำเนินงานตามมาตรการ SHA มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.40	0.80	พึงพอใจระดับมาก
2. แนวทางการจัดการตนเองในชุมชน	4.40	0.49	พึงพอใจระดับมาก
3. แนวทางด้านจุดตรวจคัดกรอง	4.40	0.49	พึงพอใจระดับมาก
4. แนวทางด้านการเว้นระยะห่าง	4.20	0.75	พึงพอใจระดับมาก
5. แนวทางด้านการจัดการขยะ	4.00	0.00	พึงพอใจระดับมาก
6. แนวทางด้านการจัดเตรียมสถานที่	3.80	0.40	พึงพอใจระดับมาก
7. แนวทางด้านการจัดเตรียมอุปกรณ์	3.60	0.49	พึงพอใจระดับมาก
8. แนวทางด้านอาหาร	3.80	0.75	พึงพอใจระดับมาก
9. แนวทางด้านกรณีฉุกเฉิน	3.80	0.75	พึงพอใจระดับมาก

ผลสรุปจากตารางการสร้าง Storyboard การเล่าเรื่องราวของบ้านห้วยแคน โดยจัดเป็นลำดับขั้นตอนการทอ้งเที่ยวแบบมีส่วนร่วม มีเนื้อหาที่ถูกต้องชัดเจนและสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้ แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ตารางการสร้าง Storyboard การเล่าเรื่องราวของบ้านห้วยแคน

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน	แปลผล
1. เนื้อหามีรายละเอียดสมบูรณ์และสอดคล้องกับมาตรฐาน SHA	4.00	0.63	พึงพอใจระดับมาก
2. เนื้อเรื่องมีเชื่อมโยงและความสอดคล้อง	4.75	0.49	พึงพอใจระดับมากที่สุด
3. เนื้อหาไม่มากเกินไป	4.75	0.49	พึงพอใจระดับมากที่สุด
4. เนื้อหามีความถูกต้อง ชัดเจน น่าเชื่อถือ	4.50	0.49	พึงพอใจระดับมากที่สุด
5. เนื้อหามีความเหมาะสมสำหรับการสื่อสารการท่องเที่ยว	4.25	0.40	พึงพอใจระดับมาก
6. ลำดับขั้นตอนในการดำเนินเรื่องน่าสนใจ	4.25	0.40	พึงพอใจระดับมาก
7. สามารถนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพ	3.75	0.89	พึงพอใจระดับมาก
8. เนื้อหาสามารถสื่อสารให้เข้าใจได้ง่าย	4.25	0.40	พึงพอใจระดับมาก

อภิปรายผล

จากการศึกษาพื้นที่และบริบทชุมชนร่วมกับการพัฒนารูปแบบการสื่อสารการท่องเที่ยวดิจิทัลแบบมีส่วนร่วม ภายใต้มาตรฐาน SHA กรณีศึกษา บ้านห้วยแคน ตำบลห้วยแคน ด้วยเทคนิค Snowball Sampling Technique : การเรียนรู้และเข้าถึงชุมชนด้วยการอ้างอิงต่อเนื่องปากต่อปากในวิจัยแบบ PAR โดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 49 ราย ผลการ

ดำเนินงานสรุปได้ว่า การพัฒนาสื่อดิจิทัลการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมภายใต้มาตรฐาน SHA มีค่าระดับความพึงพอใจด้วยค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.2 (พึงพอใจระดับมาก) ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวยังเป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยด้านสุขอนามัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-2019 การดำเนินงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดารณี อาจหาญ, เกิดศิริ เจริญวิศาล และ มนัสสินี บุญมีศรีสง่า (2565) แสดงให้เห็นถึงการยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัยการท่องเที่ยวที่พิกชุมชนหลังสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ด้วยการทำให้ชุมชนรับรู้ถึงประโยชน์และความสำคัญของเกณฑ์มาตรฐานด้านความสะอาดและสุขอนามัย รวมถึงการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งบ้านห้วยแคนมีการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีด้วยการปฏิบัติตามมาตรฐาน SHA

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) ด้วยวิกฤตการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) การท่องเที่ยวชุมชนหรือการท่องเที่ยวโดยชุมชนประเทศไทยจะต้องเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของประเทศ ทริพยากรที่มีอยู่จะต้องสร้างให้มีคุณค่าและเพิ่มมูลค่า โดยบูรณาการการท่องเที่ยวรวมถึงเครือข่ายและการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้เหมาะสมสอดคล้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในพื้นที่โดยทุกกระบวนการดำเนินงานต้องเป็นไปตามมาตรฐาน SHA

(2) ควรมีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารการท่องเที่ยวที่หลากหลายแพลตฟอร์ม เช่น Facebook, Line, Instagram, Twitter หรือดิจิทัลแพลตฟอร์มอื่นๆ สำหรับการนำเสนอข้อมูลด้านการท่องเที่ยวพร้อมกับความปลอดภัยด้านสุขอนามัยสำหรับการท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(1) ชุมชนควรมีการจัดการความรู้และนวัตกรรมของชุมชนให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล เพื่อป้องกันการสูญหายของความรู้ อีกทั้งยังช่วยเรื่องการเผยแพร่และการนำความรู้และนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์เมื่อความรู้และนวัตกรรมนั้นถูกแปลงให้อยู่ในรูปแบบของสื่อดิจิทัล

(2) การขยายผลการวิจัยไปสู่ชุมชนอื่นใกล้เคียง เพื่อเป็นการช่วยให้เกิดความรู้ด้านการป้องกันตนเองจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19

กิตติกรรมประกาศ

ผลการดำเนินงานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่องเพิ่มศักยภาพการจัดการความรู้และนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์ม ซึ่งได้รับงบประมาณสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ปีงบประมาณ 2564 โดยมี พัทธยา แก่นโชติกุล และ ปณิตา ภูซิด ผู้ช่วยนักวิจัยช่วยลงพื้นที่วิจัยและรวบรวมข้อมูลเพื่อการดำเนินงานวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงสาธารณสุข. (2563). โควิด-19 อาจช่วยเยียวยาสิ่งแวดล้อม แต่เราต้องเร่งแก้ปัญหาจากต้นเหตุ[ออนไลน์]. สืบค้นจาก : [https://workpointtoday.com/covid19-environment/\[2564, 5 มกราคม\]](https://workpointtoday.com/covid19-environment/[2564, 5 มกราคม]).
- กาญจนา สมพันธ์, พรพิมล สงกระสันต์ และ กรองทอง จุลิรัชนิกร. (2561). ประสิทธิภาพของการสื่อสารเพื่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนเขาบายศรี อำเภอท่าใหม่จังหวัดจันทบุรี, แก้วไขล่าสุด 2020-10-01 10:37:21.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2564). Amazing Thailand Safety & Health Administration, [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://web.thailandsha.com/index> [2564, 19 เมษายน].
- ดารณี อาจหาญ, เกิดศิริ เจริญวิศาล และ มั่นสสินี บุญมีศรีสง่า. (2565). การยกระดับมาตรฐานปลอดภัยด้านสุขอนามัยการท่องเที่ยวที่พิกชุมชนวัฒนธรรมยั่งยืนหลังสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในประเทศไทย, วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ปีที่ 22 ฉบับที่ 1 (2565, มกราคม-เมษายน) หน้า 186-204.
- จกกล จันทรเรือง และ คณะ. (2560). การสร้างมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจากทุนชุมชนตามเส้นทางปราสาทราชมรรคา (พิมาย-นครวัดนครธม). สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว: E-Library), Retrieved มกราคม 2564, from: <https://elibrary.trf.or.th/>.
- จกกล จันทรเรือง และ คณะ. (2562). การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยชุมชนเขตอีสานใต้ด้วยเครือข่ายความร่วมมือและระบบสารสนเทศ. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว: E-Library), Retrieved มกราคม (2564), from: <https://elibrary.trf.or.th/>.
- เต็มศักดิ์ สุขวิบูลย์. (2552). ข้อคำนึงในการสร้างเครื่องมือประเภทมาตราประมาณค่า (Rating Scale) เพื่องานวิจัย. [ออนไลน์]. : เว็บไซต์ <https://www.ms.src.ku.ac.th> [23 กันยายน 2552].
- รลิกา อังกูร, วิทยธร ท่อแก้ว และ สุภาภรณ์ ศรีดี. (2562). การสื่อสารภูมิปัญญาด้วยการท่องเที่ยวโดยชุมชน. วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม, ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2562, 129-154.
- วิรัตน์ คำศรีจันทร์. (2013). Snowball Sampling Technique : การเรียนรู้และเข้าถึงชุมชนด้วยการอ้างอิงต่อเนื่องปากต่อปากในวิจัยแบบ PAR, หมายเลขบันทึก: 428764, เขียนเมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2011, แก้ไขเมื่อ 13 กันยายน 2013: เข้าถึง <https://www.gotoknow.org/posts/428764>.
- สุพิมล ขอมผล, จินตวีร์พร แป้นแก้ว, ธนัชชนรี สโรบล และ สมพร สิทธิสงคราม. (2557). การใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการดื่มสุราในชุมชนหมู่บ้านหนองเต่าคำใหม่ ตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่, วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต 2(3): 313-324 (2557).

สมศักดิ์ ศิริลาภอนันต์. (2020). ประสิทธิภาพการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์แหล่งท่องเที่ยวตามอัตลักษณ์วิถีไทย ในเขต กรุงเทพมหานคร. นักศึกษาหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร, July- December, (2020).